

ВИКОРИСТАННЯ ПОДАТКОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІЛЬГИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

К.І. Ільїна, студент

*Науковий керівник: Т.В. Голобородько, к.е.н.,
асистент кафедри обліку, оподаткування, публічного
управління та адміністрування
ДВНЗ «Криворізький національний університет»*

В сучасному суспільстві надання податкової соціальної пільги не суперечить основним принципам побудови податкової системи. Проте формування ефективної податкової політики щодо вирішення проблеми втрат бюджету від надання податкових пільг є актуальним питанням на сьогодні.

Відповідно до статті 30 Податкового кодексу України [3] податкова пільга – передбачене податковим і митним законодавством звільнення платника податків від обов’язку щодо нарахування та сплати податку і збору, сплата ним податку і збору в меншому розмірі. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об’єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.

Податкова пільга надається шляхом: податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору; зменшення податкового зобов’язання після нарахування податку та збору; встановлення зниженої ставки податку та збору; звільнення від сплати податку та збору [3]. Проте можна виокремити як переваги, так і недоліки застосування податкових пільги (таблиця).

Соціальна податкова пільга – пільга, що надається шляхом вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору.

Таблиця – Перелік позитивних та негативних наслідків застосування податкових пільг [2, С. 148-149]

Переваги застосування податкових пільг	Недоліки застосування податкових пільг
Можуть бути інструментом подолання економічних деформацій, спричинених провалами ринку, його неспроможністю забезпечити ефективний розподіл ресурсів в умовах обмеження конкуренції, зовнішніх ефектів і неповної інформації	Призводить до ускладнення податкового законодавства
	Сприяє ухиленню від с плати податків
	Зумовлює нерівномірний розподіл податкового тягаря і посилює таким чином несправедливість в оподаткуванні
Можуть надаватися з метою нейтралізації негативних соціальних ефектів, спричинених справлянням окремих податків. Такі пільги відповідають вимогам соціальної справедливості оподаткування.	Спричиняє збільшення адміністративних витрат, пов'язаних із контролем за дотриманням податкового законодавства

Соціальна податкова пільга – це сума на яку платник податку має право зменшити суму загального місячного оподатковуваного доходу, отримуваного від одного роботодавця у вигляді заробітної плати. Податкові пільги надаються окремим платникам податків, включаючи можливість не сплачувати податок або сплачувати його у меншому розмірі.

Ми погоджуємося із тим, що «податкова соціальна пільга не виконує належним чином покладену на неї основну функцію – підвищення платоспроможності громадян у сегменті незаможних верств населення. Перспективним у цьому випадку вбачається перехід на застосування неоподатковуваного мінімуму з прив'язкою до реального розміру прожиткового мінімуму для всіх категорій платників податку з оподаткуванням доходів останніх на основі оподаткування сукупних доходів сім'ї (домогосподарств)» [4, С. 84]. Потребує перегляду система пільг з податку з доходів фізичних осіб з огляду на низький рівень регулятивної ефективності та зважаючи на її значний потенціал. При цьому основні елементи (податкова соціальна пільга та податкова знижка) застосовуються лише до трудових доходів та

поширюються вони на незначну частку населення. Як наслідок, ефект від їх застосування є недостатнім, а отже, необхідним є їх застосування до загального оподаткованого доходу [1, С. 84].

Отже, податкова соціальна пільга повинна виконувати основні свої функції, зменшуючи розриви в економічному забезпеченні відповідних верств населення. Проте у забезпеченні трансформаційних процесів в сучасній економіці України важливим є використання механізмів активізації економічного розвитку економіки, збільшення реальних доходів громадян задля забезпечення виконання принципу соціальної справедливості.

Список використаних джерел

1. Задорожня Л. Оцінка ефективності пільг із податку на доходи фізичних осіб в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ndi-fr.nusta.edu.ua/report/publication/20161025123114.pdf>.

2. Лебедзевич Я.В. Податкові пільги та їх соціально-економічна спрямованість / Я. В. Лебедзевич // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 4. – С. 148-154. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_4_23.

3. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Федосова В.Е. Податкова соціальна пільга в системі податкових преференцій під час оподаткування доходів фізичних осіб / В. Е. Федосова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. – 2017. – Вип. 23(2). – С. 81-84. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2017_23\(2\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2017_23(2)_20)